

GRØN OMSTILLING
Apoteker i Holland
skal være bæredygtige
SIDE 20

Al på apoteket
Afdækning af behov
og muligheder i gang
SIDE 24

Kvalitetsmanager på
Haderslev Løve Apotek

**”Hele pointen med
kvalitetsarbejdet
er, at det skal gøre
hverdagen lettere
for personalet”**

10

VIDSTE DU, AT ...

det sparer borgerne og samfundet for
3,4 mia. kr. om året, at apoteket skal tilbyde
den billigste receptmedicin?

*Få flere fakta om apoteker og
lægemiddelbrug på side 9.*

INDHOLD

5 Leder

Et kig i krystalkuglen

6 Nyheder

8 Medieklip

9 Lægemidler i tal

10

Kvalitetsmanager letter hverdagen for ledelse og kollegaer

På Haderslev Løve Apotek arbejder Mie Vindahl Andersen dedikeret med kvalitet

14 FIP-kongres 2025

Kom godt i gang med poster-projekt til årets FIP-kongres i København

20 BÆREDYGTIGHED

I Holland skal apotekerne være grønne

24

Dosispakning kan erstatte små pakninger med opioider

26

AI på apoteket

Mulighederne for brug af AI på apoteket undersøges

28

BILLEDREPORTAGE

Apotekerkonferencen afholdt i Vejle

30 FORSKNING

31 Livet med...

atopisk eksem

33 NY APOTEKER

Troels Ravn er ny apoteker på Køge Boholte Apotek

34 APOTEKERLAND

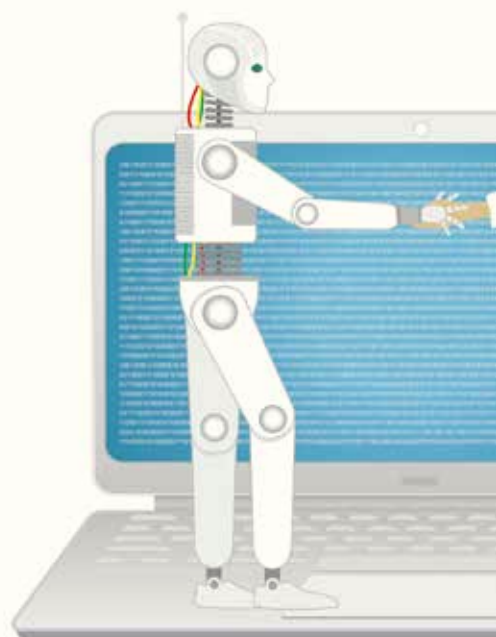
Se hvem, der er udnævnt, flyttet eller har åbnet ny filial

Det gav en faglig stolthed at stå og fortælle om projektet til folk fra så mange forskellige lande

Sara Al-Ameri, farmaceut på Middelfart Apotek, om sin deltagelse på FIP-kongressen i 2024

Læs mere side 14

26 KUNSTIG INTELLIGENS.

Muligheder for brug af AI på apotekerne undersøges

10

UNDER KONTROL. Der er helt styr på temperaturmålinger og meget andet på Haderslev Løve Apotek.

Fugtighedsbevarende lægemiddel til hænder og krop

5 % creme (carbamid)

TIL BØRN
& VOKSNE

Indikation:

- Behandler tør hud af forskellige årsager
- Forhindrer tilbagefald af atopisk eksem
 - Blødgør, lindrer kløe og styrker hudbarrieren
 - Til krop, hænder og fødder

Fås i 100 g og 500 g

Spørg efter Canoderm på apoteket
- apoteksforbeholdt lægemiddel.

Eksempler på anvendelse:

ACO
APOTEKENS COMPOSITA
SINCE 1939

Canoderm 5% creme (carbamid) OTC. ATC: D02AE01. Indikationer: Fugtighedsbevarende behandling af tør hud af forskellige årsager og til forebyggelse af tilbagefald af atopisk eksem. Pakningsstørrelser: 100 g og 210 g tube, 500 g pumpeflaske. Dosering: Fugtighedsbevarende behandling af tør hud af forskellige årsager: Cremen påføres efter behov, gerne flere gange dagligt og altid efter kontakt med vand. Forebygning af tilbagefald ved atopisk eksem. Cremen smøres ind mindst to gange dagligt og gerne efter kontakt med vand. Advarsler og forsigtighedsregler: Undgå at smøre i øjne/næse /ører/ åbne sår eller på slimhinder. Cremen kan give lokal forbigående svien og varmekølelse. Ansigtet er særligt følsomt. Kontraindikation: Overfølsomhed overfor de aktive ingredienser eller overfor nogle af hjælpestofferne. Dato for gennemgang af produktresumé 26.01.2021 | ACO Hud Nordic AB. www.perrigo.dk | MAT-6487, 2024-11.

Et kig i krystalkuglen

CHAMPAGNEN ER DRUKKET, raketterne fyret af, og rådhusklokkerne har ringet nytåret ind. Når dette blad lander på apotekerne, er et nyt år i gang. Men hvad kan vi se frem til i det år, der ligger for vores fødder? Lad os tage et kig i krystalkuglen.

Allerede nu ved vi, at 2025 bliver året, hvor apotekernes rolle i sundhedssektoren styrkes yderligere, når farmakonomerne i den kommende tid skal i gang med at udføre medicinssamtaler, og der åbnes op for, at nye kronikergrupper får gavn af en compliancesamtale.

Det bliver også året, hvor vi tager et stort skridt nærmere brugen af kunstig intelligens i apotekernes drift og ydelser. Alle taler om AI, og mange af os har måske prøvet at bruge ChatGPT til at planlægge rejser eller skrive en sang til moster Kirstens fødselsdag. Men at bruge teknologien professionelt i større skala kræver mange både praktiske og etiske overvejelser – ikke mindst når man som os har med menneskers sundhed at gøre.

I Apotekerforeningen har vi efter nogen tids undersøgelse af området nedsat et hurtigt arbejdende medlemsudvalg, som skal præsentere sine anbefalinger for bestyrelsen allerede til maj. Det ser vi frem til. For ingen tvivl: AI kommer til at forandre verden – også på apotekerne. Læs mere i artiklen på side 26.

2025 bliver også året, hvor vi stiller skarpt på bæredygtighed på apotekerne. Der er initiativer i gang på apoteker rundt omkring, men tiden er inde til, at vi ser på, hvordan vi som sektor

Hvad kan vi se frem til i det år, der ligger for vores fødder? Lad os tage et kig i krystalkuglen.

Jesper Gulev Larsen,
formand for
Danmarks Apotekerforening

kan tage et ansvar for at fremme bæredygtig drift i bred forstand. Vi kan starte med at kigge til Holland, hvor apotekerne og resten af sundhedsvæsenet er i gang. Læs mere i artiklen på side 20.

I 2025 kan vi også se frem til at skulle være værter for den 84. farmaceutiske verdenskongres, som FIP afholder i København den 31. august - 3. september. Farmaceuter og farmakonomer fra landets apoteker kan glæde sig til en kæmpe faglig oplevelse og masser af inspiration fra apoteker verden over. Jeg glæder mig til, at vi skal vise de tusindvis af deltagere fra hele verden, hvad de danske apo-

teker kan og står for – ikke mindst i de forhåbentlig mange posters, som vi kan præsentere på kongressen. Læs mere på side 14.

Et nyt år giver også anledning til håb. Jeg håber også, at 2025 bliver året, hvor man efter år med udbud og skiftende organisationer lægger sig fast på en mere stabil model for influenza-vaccination af risikogrupper. Det skylder man både udbydere og ikke mindst de sårbare borgere.

Og håbet er som bekendt lysegrønt – i alt fald i skrivende stund. Så lad 2025 være året, hvor vi når til enighed med Sundhedsministeriet om fuld implementering af den nye økonomimodel for apotekerne – en implementering, der skaber et solidt grundlag for fremtidens apotekssektor. ●

Godt nytår.

ABONNEMENT. Borgere med et stort medicinforbrug og en skrøbelig økonomi kan rammes, når et nyt tilskudsår starter. En moderne henstandsordning, der fordeler egenbetalingen jævnt over året, er måske på vej.

Folketinget tager skridt mod digital abonnementsordning

Ny forundersøgelse skal **afdække omkostningerne** ved at etablere en moderne henstandsordning.

DER ER NU HÅB FORUDE for borgere med et stort medicinforbrug og en skrøbelig økonomi. Folketinget har nemlig besluttet at afsætte 0,5 mio. kr. til en foranalyse af en abonnementsordning for tilskudsmedicin.

Pengene skal bruges til at undersøge, hvad det vil koste at IT-understøtte en mere moderne udgave af den nuværende henstandsordning, der fordeler egenbetalingen til medicin jævnt over året for borgeren, så man – med den maksimale egenbetalingen i 2024 – fast betaler 380 kr. om måneden for sin medicin.

Med den nuværende henstandsordning nulstilles tilskuddet en gang om året, så man i starten af et nyt tilskudsår skal beta-

le hele regningen selv. Her kommer mange i klemme og nødsages til at fravælge medicin af økonomiske årsager. Desuden er man i den nuværende henstandsordning bundet til det apotek, der administrerer ordningen for én. En digital abonnementsordning vil betyde, at man kan benytte et hvilket som helst apotek i landet.

"Det er en glædelig nyhed, der vil reducere uligheden i sundhed. Vi har i flere år sammen med andre aktører i sundhedsvæsenet efterlyst en sådan abonnementsordning og har da også fået sundhedsministerens tilkendegivelse af, at det er en god ide," siger formand for Apotekerforeningen Jesper Gulev Larsen. ●

Regionerne overtager ordningen med utilsigtede hændelser

Fra den 1. maj 2025 vil regionerne overtage den nationale opgave med at modtage rapporteringer om utilsigtede hændelser (UTH) samt driften af Dansk Patientsikkerhedsdatabase (DPSD). Forberedelserne er allerede i fuld gang.

Hidtil har Styrelsen for Patientsikkerhed stået for rapporteringsordningen, men med overdragelsen vil opgaven blive forankret i det nyoprettede Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut.

Efter 1. maj 2025 vil UTH-ordningen fortsat være tilgængelig for alle nuværende brugere. Det betyder, at sundhedspersonale på tværs af kommuner, regioner, apoteker og almen praksis stadig vil kunne indrapportere utilsigtede hændelser i DPSD.

KILDE: DANSKE REGIONER

MEDICINFEJL. Mange indrapporterede utilsigtede hændelser omhandler medicin. Det kan for eksempel dreje sig om fejdosering, forkert indgift af medicin eller forveksling af præparaters navne og emballage.

NYT FRA VERDEN

Apoteker som tilflugtssted for voldsofre

I England har mere end 180 borgere benyttet sig af muligheden for at søge akut hjælp på apoteket i forbindelse med vold i hjemmet, siden ordningen "Ask for ANI" (Action needed immediately) blev lanceret tilbage i 2021. Tallet er formentlig endnu højere, da det ikke er alle tilfælde, som bliver indrapporteret. Ordningen fungerer ved at borgeren ledes ind i et privat konsultationsrum, hvor personalet hjælper med at formidle kontakt til rådgivning eller pårørende. Med i ordningen er også en række jobcentre og banker.

HJÆLP. Med et skilt i døren kan voldsofre se, at de kan søge akut hjælp på apoteket.

I Irland har man en lignende ordning, "Safe Pharmacy", som er en del af en national strategi mod vold i hjemmet og fungerer som et samarbejde mellem den irske apotekerforening, det irske politi, den irske sygesikring og Safe Ireland, som er en statsfinansieret hjælpeorganisation.

650.000 downloads

Det går stærkt med udbredelsen af **apotekets app**, der nu har passeret 650.000 downloads.

Flere kan nu få gavn af medicinsamtaler på apoteket

Farmakonomer kan udføre medicinssamtaler og målgrupperne for compliancesamtalerne er udvidet. Det fremgår af den bekendtgørelse, der er trådt i kraft 1. januar, og der er dermed nu formelt grønt lys for den udvidelse af apoteker-

nes sundhedsydelser, som blev indført med ændringerne af apotekerloven tidligere på året.

Ændringerne betyder, at endnu flere borgere fremover kan få gavn af apotekets samtaleydelser.

Hvem kan få compliancesamtaler?

Af bekendtgørelsen fremgår nu følgende målgrupper:

Patienter, som har fået ordineret medicin i mindst 6 måneder for en kronisk sygdom og er non-compliance

Patienter, som er i risiko for non-compliance af følgende årsager:

- Patienter, som nyligt er udskrevet med ændring i behandling
- Patienter, som nyligt er påbegyndt dosisdispensering
- Patienter, som er påbegyndt udtrapning af lægemiddelbehandling efter aftale med læge
- Patienter i behandling med lægemidler til injektion

Næsespray mod overdosis kan købes på apoteket

Næsesprøgen Ventizolve kan fremover købes i håndkøb på landets apoteker. Det skal sikre hurtig hjælp i forbindelse med opioidoverdosis, oplyser sundhedsfaglig direktør i Apotekerforeningen, Birthe Søndergaard.

/ritzau/, **DR**, **POLITIKEN**, **T2** m.fl.,
den 25. november 2024

Det Gamle Løve Apotek i Nakskov er åbnet som museum

Nakskov får nu sit helt eget apoteksmuseum. Det Gamle Løve Apotek, der er blandt landets ældste, er genopstået på Axeltorv i ejendommen fra 1777. Det er 30 år siden, at der sidst har været apotek i bygningen.

UGEAVISEN LOLLAND, 11. december 2024

Apotekerforeningen er en del af **Forebyggelsesalliancen for fremtidens sundhed**. Budskabet blev spredt sociale medier.

Apotekerforeningen er nu også på **Bluesky**. Følg os under navnet @apotekerne.bsky.social.

Forkølelsens 5 faser blev formidlet i opslag på Apoteket.dk's profiler på Instagram og Facebook.

Lægemidler i Danmark 2023-2024

- **der er åbnet 213** nye apoteker siden apotekerloven blev moderniseret i 2015
- **apotekerne** havde 51 millioner kundebesøg i 2023
- **danskerne brugte lægemidler** for omkring 30 milliarder kroner i 2023
- **det mest brugte lægemiddel** er som tidligere år det kolesterolsænkende middel atorvastatin
- **det lægemiddel**, der på apotekerne blev brugt flest penge på, var diabeteslægemidlet semaglutid
- det forventes, at **regionernes udgifter til medicintilskud** i 2024 vil være cirka 7 procent lavere end året før
- Danmark har **Europas laveste priser** på kopimedicin
- **apotekerne sikrer danskerne** en besparelse på 3,4 milliarder kroner ved at tilbyde det billigste lægemiddel
- **90 procent af danskerne er tilfredse** eller meget tilfredse med apotekerne

Hvert år udgiver Danmarks Apotekerforening publikationen 'Lægemidler i Danmark - Lægemiddelforbrug og apoteksdrift i Danmark'.

I starten af december kom den seneste, der dækker 2023-2024.

Læs den på [Apotekerforeningen.dk](https://apotekerforeningen.dk).

213

nye apoteker siden 2015

90%

af danskerne er tilfredse eller meget tilfredse med apotekerne

51

millioner kunder besøgte apotekerne i 2023

Kolesterolsænkende middel atorvastatin

var det mest brugte lægemiddel i 2023

Et godt kvalitetssystem er et ledelsesværktøj, der letter hverdagen

På **Haderslev Løve Apotek** har de en kvalitetsmanager. Det har resulteret i et helt nyt kvalitetssystem, som ikke bare giver ro i maven, når der kommer inspektion, men som faktisk gør hverdagen lettere for hele apoteket.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP
FOTO: MARIA TUXEN HEDEGAARD

En besked fra Lægemiddelstyrelsen, om at de kommer på inspektion i næste uge, kan sætte selv den mest sindige apoteker på mentalt overarbejde. For hvordan er det nu lige med temperaturmålingerne og ventetiden i skranken – er der styr på kvalitetsarbejdet i alle hjørner? Det er der som regel, men alligevel kan sådan en melding få pulsen til at stige hos de fleste.

Sådan er det dog ikke på Haderslev Løve apotek. Der er kvalitetsarbejdet sat grundigt i system. Her har man i snart halvandet år haft en såkaldt kvalitetsmanager. Hun hedder Mie Vindahl Andersen og er farmaceut, og så er hun bidt af at arbejde med kvalitet. Som kvalitetsmanager har hun fem en halv time om ugen, som er dedikeret til at arbejde med kvalitetsopgaver. Tiden har hun blandt andet brugt på at udvikle et helt nyt kvalitetssystem, som ikke blot betyder, at der er ro på, når Lægemiddelstyrelsen kommer på besøg. Først og fremmest letter det, ifølge Mie Vindahl Andersen, hverdagen på apoteket.

"Hele pointen med kvalitetsarbejdet er, at det skal gøre hverdagen lettere for personalet," siger hun.

Derfor har hun brugt lang tid på at redigere instrukser og beskrivelser af de forskellige opgaver på apoteket, så de er blevet mere brugbare for personalet.

Rollen som kvalitetsmanager har hun udviklet i samarbejde med sin apoteker Ulrik Hostrup Larsen. Da han i maj 2023 overtog Haderslev Løve Apotek, fulgte der dygtige medarbejdere med, men han skulle samtidig ansætte nyt personale. Det blev startskuddet til et øget fokus på kvalitet.

"Da jeg overtog apoteket, var det ikke fuldt bemandet. Jeg skulle derfor "opbygge" et nyt personale og sørge for, at den gode arbejdskultur fortsatte på apoteket. I den forbindelse var det oplagt, at Mie som kvalitetsmanager kunne skabe et nyt kvalitetssystem, som også kunne fungere som en form for ledelsesværktøj," fortæller Ulrik Hostrup Larsen.

Kvalitet bør skabe værdi

Men hvad har ledelse med kvalitetsarbejde at gøre, kan man måske tænke. Spørger man Mie Vindahl Andersen og Ulrik Hostrup Larsen, hænger det tæt sammen. På Haderslev Løve Apotek handler kvalitetsopgaver nemlig ikke kun om temperaturmålinger og kundetilfredshed. Det vedrører også arbejdsmiljø og arbejdskultur. Så selvom Lægemiddelstyrelsen er mere interesseret i temperaturmålinger end arbejdskultur, så har man på Haderslev Løve Apotek besluttet at samle alle dele under kvalitetsarbejdet.

"Vores overordnede tankegang er, at kvalitetsarbejdet er noget, vi gør for vores egen skyld og for at skabe værdi på apoteket. Det består både i at lave nogle gode beskrivelser >

DIALOG. Når Mie Vindahl Andersen laver beskrivelser af forskellige arbejdsopgaver, sker det i samarbejde med medarbejderne, så det giver mening og værdi for dem, som skal udføre opgaven. Her er hun sammen med farmakonom Cecilie Lassen.

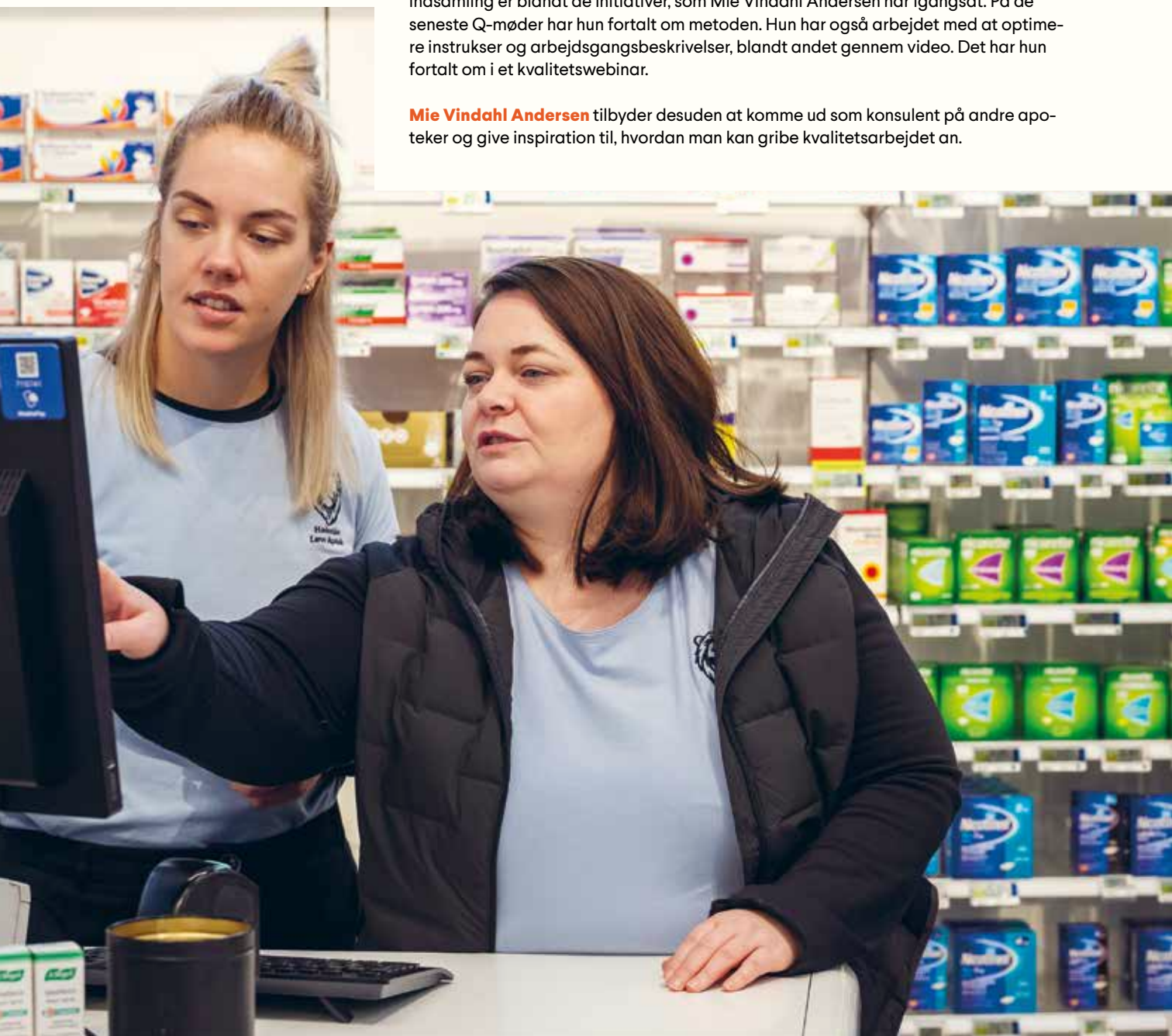
Arbejdet som kvalitetsmanager

Mie Vindahl Andersen er farmaceut og kvalitetsmanager på Haderslev Løve Apotek. Det indebærer, at hun har fem en halv time om ugen, som er afsat til at arbejde med kvalitetsopgaver og udvikle kvalitetssystemet.

Hver 14. dag har hun et fast teams-møde med sin apoteker, hvor de sparrer om kvalitetsarbejdet. På den måde er der helliget en time i Ulrik Hostrup Larsens kalender til kvalitetsarbejdet, uden at det skal tage for meget af hans øvrige tid.

Systematisering af temperaturmålinger på apoteket gennem mapping og dataindsamling er blandt de initiativer, som Mie Vindahl Andersen har igangsat. På de seneste Q-møder har hun fortalt om metoden. Hun har også arbejdet med at optimere instrukser og arbejdsgangsbeskrivelser, blandt andet gennem video. Det har hun fortalt om i et kvalitetswebinar.

Mie Vindahl Andersen tilbyder desuden at komme ud som konsulent på andre apoteker og give inspiration til, hvordan man kan gribe kvalitetsarbejdet an.

- > af de konkrete arbejdsopgaver, som kan hjælpe personalet, men det handler også om at systematisere vores MUS, så man kan finde noterne fra sidste års MUS. Og en kvalitetsopgave kan også være at beskrive hvilken kultur, vi gerne vil have på apoteket,” fortæller Ulrik Hostrup Larsen.

Fluffy begreber konkretiseres

Netop et begreb som ”apotekets kultur” er særligt relevant, når der kommer nyt personale til.

”Det kan godt lyde lidt fluffy at tale om, at man har en ”kultur” på apoteket, som man gerne vil bevare. For hvad betyder det egentlig? Derfor besluttede vi os for, sammen med personalet, at lave et dokument med en beskrivelse af kulturen,” fortæller Mie Vindahl Andersen og fortsætter:

”Her står der blandt andet, at det er vigtigt, at man spørger, hvis man er i tvivl om noget, og at man altid siger det højt, hvis man har lavet en fejl. Der står også, at man gerne må forholde sig kritisk til de opgaver, man udfører, og overveje, om der er noget, der kan gøres anderledes.”

Det er ting, som måske ligger på rygraden, hvis man har arbejdet på apoteket i mange år, men hvis man er ny, er det en hjælp, at der er et dokument, hvor det tydeligt fremgår, forklarer Mie Vindahl Andersen.

På et strategisk plan er det vigtigt, at de mål, man har for apoteket som organisation, ”drypper ned” i den kvalitet, man måler på.

”Kvalitetssystemet skal jo gerne afspejle alle de målsætninger, man har for apoteket. Det kan være i forhold til kundetilfredshed, medarbejdertrivsel og den lægemiddelfaglige kvalitet. Og her hjælper kvalitetssystemet til, at man når rundt om det hele,” siger Mie Vindahl Andersen.

Brugbare arbejdsangangsbeskrivelser

Selvom det er Mie Vindahl Andersens opgave at udvikle kvalitetssystemet i samarbejdet med sin apoteker, så er det helt afgørende, at personalet er med inde over. Blandt andet har hun lagt en stor indsats i at optimere de mange beskrivelser af opgaver på apoteket. Et arbejde, som stadig er i gang med.

”Når jeg laver beskrivelser af forskellige arbejdsopgaver, så er det altid i samarbejde med

medarbejderne, for det er vigtigt, at det giver mening for dem, som skal udføre opgaven,” siger Mie Vindahl Andersen.

Den tilgang ser ud til at bære frugt. Personalet melder nemlig positivt tilbage. De føler sig set og hørt i processen. Og instrukser og arbejdsangangsbeskrivelser får ikke lov til at ligge og samle digitalt støv men bliver brugt i det daglige.

”For nyligt var der en medarbejder, der sagde, at hun ikke tidligere havde brugt det dokument, som beskriver, hvordan man laver en produktreklamation. Men efter, at det var blevet opdateret, havde hun brugt det flere gange, for nu var det overskueligt og fungerede faktisk som en hjælp,” siger Mie Vindahl Andersen.

For at gøre beskrivelserne mindre formelle, har hun desuden valgt at lave beskrivelserne i du-form i stedet for man-form, så de føles mere vedkommende for den medarbejder, som skal læse det.

”Det lyder måske som en mindre ting, men den sproglige tone har jo også en betydning for, hvordan modtageren opfatter beskrivelsen, og her har jeg brugt en mere direkte henvendelsesform ved at skrive ’du skal gøre sådan og sådan’ i stedet for ’man skal’,” forklarer Mie Vindahl Andersen.

Visualisering via video

Hun har ikke blot arbejdet med den sproglige formidling men har også tænkt i forskellige formidlingsformer. Blandt andet har hun lavet små videoer, som forklarer forskellige opgaver.

”Sommetider er det nemmere lige at se en kort video, som viser, hvad det for eksempel er for nogle knapper, man skal trykke på, i stedet for at man skal læse om det i et dokument,” siger hun.

Det er også planen, at der skal laves en kort video, hvor Ulrik fortæller om apoteket som organisation. Den kan både ses af nye medarbejdere og bruges i forbindelse med rekruttering.

Fælles for formidlingsformaterne er, at de alle findes digitalt. Idéen er, at personalet nemt kan søge de dokumenter frem, som de skal bruge. Og så er alle instrukser og beskrivelser inddelt, så man ikke skal læse tre sider, som ikke er relevante, før man kommer til det

gode råd til at systematisere apotekets kvalitetsarbejde

1 Sæt tid af i kalenderen.

At få et overblik over kvalitetsopgaver og skabe systematik, tager tid. Det er et spørgsmål om prioritering, men det betaler sig i sidste ende, fordi det er med til at optimere arbejdsprocesserne.

2 Ledelsesmæssig opbakning er vigtig.

Selvom man har en kvalitetsmanager, er det vigtigt, at der er løbende sparring med ledelsen, så man sammen kan sætte en fælles retning.

3 Brug de mange muligheder, som findes i Micro-

soft 365 til at systematisere kvalitetsarbejdet. Sørg for at uddanne personalet i, hvordan systemet bruges. Det kræver noget tid at komme i gang, men der er masser af muligheder for at skabe en god digital struktur.

4 Små skridt og inkrementelle forandringer,

som bygger ovenpå allerede etablerede tiltag, giver resultater på den lange bane. Det er vigtigt at være vedholdende og løbende arbejde med kvaliteten.

Få hjælp på medlemsnettet

I efteråret 2024 blev der lagt nyt materiale på medlemsnettet i form af en oversigt over opgaver, som knytter sig til kvalitetsarbejdet. Oversigten kan bruges til at få overblik over, hvilke kvalitetsopgaver, der er lovmæssigt bestemt og derfor skal prioriteres først, og hvad der blot er godt kvalitetsarbejde.

Kvalitetsarbejde i bruttoavanceaftale

I Apotekerforeningen arbejder man for, at der i den nye bruttoavanceaftale bliver afsat penge til kvalitetsarbejdet.

afsnit, man har brug for.

"Vi er kommet godt i gang med at bruge Microsoft 365, som giver en masse muligheder for at systematisere dokumenter og for eksempel at linke til en relevant formular. Det fungerer godt," fortæller Mie Vindahl Andersen.

Arbejder på mere digitalisering

Både Mie Vindahl Andersen og Ulrik Hostrup Larsen håber dog, at de fremover kan blive endnu bedre til at digitalisere deres kvalitetsarbejde.

"Lige nu har vi en fysisk tavle, hvor vi skriver opgaver ned for ugen. Her kunne vi godt ønske os at finde en digital model, som både kan rumme kvalitetsopgaver og andre opga-

ver, som personalet har i deres kalender," siger Mie Vindahl Andersen. Derfor har de indvilliget i at være en form for test-apotek for det system, som it-afdelingen på Pharmakon er i gang med at udvikle.

Spørger man Ulrik Hostrup Larsen, om det virkelig kan betale sig for apoteket at have en kvalitetsmanager, er svaret klart.

"Ja, det kan sagtens betale sig. Jeg ser det som en investering, og vi kan allerede se, at det er med til at optimere mange af vores arbejds gange, at Mie har gennemgået alle vores arbejds gangsbeskrivelser," siger han.

I fremtiden håber han, at de kan overføre kvalitetssystemet til de to apoteksenheder, han har i Kolding. ●

DIGITALISERING. Lige nu har apoteket en fysisk tavle med opgaver ned for ugen. På sigt er målet en digital model, som både kan rumme kvalitetsopgaver og andre opgaver, som personalet har i deres kalender. Her er det Mie Vindahl Andersen med apoteker Ulrik Hostrup Larsen.

Kom godt i gang med posterprojektet til

Selvom FIP 2025 først indtager København til august og september, så er det nu, man skal i gang, hvis man vil bidrage med en poster til årets konference. Her deler vi input og gode råd til, hvordan man kommer i gang.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP

Når FIP 2025 løber af stablen i efteråret, bliver det med Danmark som værtsland. Så hvis man endnu ikke har deltaget i den verdensomspændende konference, så har man en unik mulighed i år.

Det betyder også, at hvis man har en god ide til et praksisprojekt, som man gerne vil præsentere for et internationalt publikum, så er det nu, man skal i gang. Som altid er det nemlig muligt at deltage med en poster på konferencen.

På sidste års konference i Sydafrika, var der hele ni danske posterprojekter på programmet. Emnerne spændte bredt; videorådgivning til borgere på antidepressiv medicin, udvikling af online tabel, som hjælper læger ved restordre, og innovativt samarbejde mellem apotek og praktiserende læge, for bare at nævne nogle af dem.

Idéen med posterne er, at man på tværs af landegrænser kan inspirere hinanden til det gode praksisarbejde.

Oplagt mulighed

I Apotekerforeningen ser man frem til, at Danmark skal være værtsland for FIP 2025 og opfordrer til, at man bidrager med en poster, hvis man har et projekt, som man har lyst til at dele.

"En poster er en oplagt mulighed for at vise noget af alt det gode arbejde, som foregår ude på de danske apoteker. På sidste års konference i Sydafrika var Danmark flot repræsenteret med hele ni posters, og vi håber også at se nogle spændende bidrag i år," siger Birthe Søndergaard, sundhedspolitisk direktør i Danmarks Apotekerforening.

I Danmark har vi tradition for at prioritere det gode udviklingsarbejde af apotekspraksis, fortæller hun.

Det betyder også, at der er god hjælp at hente, hvis man har en idé til et projekt. Blandt andet gennem Netværk for Udvikling af Apotekspraksis, hvor det er muligt at få sparring til sit projekt. Her er det også muligt at bidrage til andres projekter ved for eksempel af hjælpe til med dataindsamling. Det er også muligt at søge økonomisk støtte til sit projekt gennem Udviklingspuljen, som varetages af Farmakonomforeningen, og U2F fonden i Pharmadanmark. ●

På næste side kan du få inspiration og gode råd til, hvordan du kommer i gang med et projekt. Her fortæller Hanne Høje og Sara Al-Ameri, som begge deltog med en poster på FIP 2024, om deres oplevelse.

Vil du deltage med en poster?

For at deltage med en poster skal man indsende et abstract, som beskriver projektet. Godtages abstractet, får man lov til at præsentere sit projekt for et internationalt publikum på konferencen.

Det er muligt at indsende sit abstract i perioden 8. januar 2024 til 17. marts 2025. Se mere på FIP's hjemmeside.

4
projekttyper

**Kortlægning
af praksis**

Eksempel på projekt: Hvor mange oplever restordre på et lægemiddel, de skal hente?

FIP-kongressen i København

ANERKENDELSE. På FIP-kongressen i Sydafrika i 2024 vandt Sara Al-Ameri 3. pladsen for bedste posterprojekt. Sara Al-Ameri er farmaceut på Middelfart Apotek.

3 gode råd til projektarbejdet

Charlotte Rossing, forskningsleder på Pharmakon, giver gode råd til projektarbejde:

1 Vælg en af fire forskellige projekttyper. Vil du kortlægge en tendens, eller er du mere interesseret i effekten af en aktivitet? Det er vigtigt at vælge et fokus, så projektet ikke gaber over for meget. Der findes overordnet set fire forskellige projekttyper. Se hvilke i figuren neden for.

2 Man behøver ikke at opfinde den dybe tallerken for at lave et godt projekt. Tag i stedet udgangspunkt i noget, I allerede arbejder med på apoteket og undersøg, hvorfor det fungerer godt.

3 Brug Netværk for Udvikling af Apotekspraksis. Både til at få sparring og til at få hjælp med dataindsamling.

Udvikling af en aktivitet

Eksempel på projekt: Hvordan kan apoteket udbrede viden om effekten af triple whammy?

Effekt af en aktivitet

Eksempel på projekt: Hvad får patienter ud af medicin-samtaler?

Implementering af en aktivitet

Eksempel på projekt: Hvordan samarbejder apoteket med sundhedsvæsenets øvrige aktører?

Hvad får man ud af at have en poster på FIP?

Sara Al-Ameri

Farmaceut på Middelfart Apotek

Første gang på FIP-kongres var i 1024, hvor hun vandt 3. pladsen for bedste posterprojekt.

Det gav en faglig stolthed at stå og fortælle om projektet til folk fra så mange forskellige lande

Sidste år var første gang, du deltog på FIP – hvordan var det at præsentere en poster?

Det var en kæmpe stor oplevelse at stå med en poster. Jeg vidste ikke helt, hvad jeg gik ind til, men jeg vidste godt, at det var en stor og anerkendt konference. Det gav sommerfugle i maven, og lige inden præsentationen var jeg meget nervøs, men på den gode måde.

Var der mange interesserede, som kom forbi posteren?

Ja, der kom rigtig mange, som stillede spørgsmål til projektet. Både farmaceuter men også professorer, undervisere og folk fra fagforeninger. Det var virkelig en stor oplevelse, og jeg synes, det gav en faglig stolthed at stå og fortælle om projektet til folk fra så mange forskellige lande. Det er ca. tre år siden, jeg blev færdiguddannet. Under min studietid har jeg jo lavet mange fremlæggelser, men det var noget helt særligt at præsentere et "rigtigt projekt" på en international konference.

Har du et godt råd til, hvordan man kommer i gang med et projekt? Hvor skal man starte?

Det er en god idé at tage udgangspunkt i noget af det, man oplever i sin hverdag på apoteket. Man skal ikke tænke, at det skal være kæmpestort. Det kan være små ting, som kan være med til at gøre hverdagen lettere for kunderne. For eksempel er der mange kunder med gigt, som fortæller, at de har svært ved at få tabletter ud af blisterpakninger. Her kan man jo starte med at kortlægge, hvor mange det drejer sig om, og hvad der kunne hjælpe. Man kan også læse nogle af de mange abstracts fra tidligere posterprojekter for at hente inspiration.

Howdan bevarer man overblikket i projektet?

Det er en god idé at vælge et fokuspunkt, så man ikke spredt sig over for meget. For eksempel gavner vores online tabel både kunderne, apoteket og lægerne, men vi valgte at fokusere på lægerne og undersøge, hvordan modellen gør deres hverdag lettere. Og så skal man huske, at et godt projekt ikke nødvendigvis behøver at bygge på en stor mængde data. Man kan i stedet tænke sit projekt i flere dele, som man kan bygge videre på gennem flere projekter.

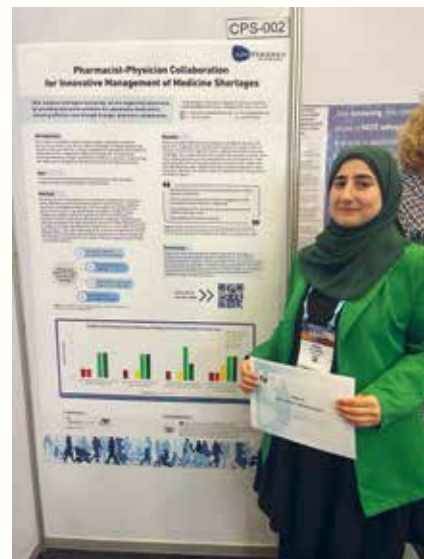
Hvad tog du med hjem fra FIP 2024?

Det var spændende at møde så mange fagpersoner fra hele verden og høre, hvordan man gør på apoteker i andre lande. For eksempel fandt jeg ud af, at restordre mest er en udfordring i Europa. Jeg talte for eksempel med en farmaceut fra Indien, som fortalte, at det slet ikke var noget, de havde problemer med. Det var også interessant at få et indblik i, hvordan apoteker fungerer i Sydafrika. Mange ting er anderledes, men der er også ligheder. For eksempel havde de også ApoBox, hvor kunderne kan hente deres medicin

i en særlig pakkeboks, ligesom vi har i Danmark.

Har du et godt råd, hvis det er første gang, man skal deltage på konferencen?

Det er en kæmpe stor konference med mange spændende oplæg. Man kan ikke nå det hele, så det er en god idé at kigge programmet igennem på forhånd og planlægge, hvad man gerne vil høre. Det er også en god idé at tilmelde sig nogle af de sociale middagsarrangementer. Det er hyggeligt og en god mulighed for at snakke og skabe netværk med de andre deltagere. Vi deltog for eksempel i en middag kun for apoteksfarmaceuter.

Hanne Høje

Farmaceut og souschef fra Glostrup Apotek

Har været til FIP-kongres syv gange, de seks af gangene med en poster

Det er en fed indgangsvinkel til konferencen at stå med en poster

Hvordan var det at præsentere din poster i Sydafrika?

Det var en god oplevelse, og det er altid berigende at få nogle gode snakke med farmaceuter fra andre lande. Jeg havde travlt, fordi jeg var alene, og der var mange interesserede, som stillede spørgsmål, så jeg var på fra start til slut.

Hvorfor vil du opfordre andre til at bidrage med en poster?

Det er en fed indgangsvinkel til konferencen at stå med en poster. Man kommer til at snakke med rigtig mange farmaceuter fra hele verden. Posteren fungerer som et konkret afsæt, som gør, at man hurtigt kan skabe en dialog. Folk er altid meget interesserede og kommer og stiller spørgsmål til posteren. Samtidig vil de gerne dele deres egne erfaringer og fortælle, hvordan de selv gør. På den måde er det en god måde at få spejlet sin egen praksis og samtidig se den i et større perspektiv.

Har du et godt råd, hvis man gerne vil i gang med en poster til 2025?

Man skal huske, at man ikke behøver at opfinde den dybe tallerken hver gang for at lave et projekt. Man kan i stedet tage udgangspunkt i noget af det, man allerede gør i dag, og spørge: 'Hvorfor

er vi lykkedes godt med det her?'. Der er masser af forbedringsaktiviteter i gang på apotekerne. Det kan også være, at der er noget, man undrer sig over, og så er der garanteret andre apoteker, som undrer sig over det samme. Det er altid et godt sted at starte. Og så skal man bruge Netværk for Udvikling af Apotekspraksis. Der er masser af sparring at hente.

Hvorfor skal man overhovedet deltage i FIP?

Det er en unik mulighed for at møde fagfæller og få lov til at tørde igennem. Man bliver præsenteret for alle mulige spændende emner, som vedrører apoteksverdenen. I mange lande er apotekerne organiseret på en helt anden måde end i Danmark. På nogle områder er der store forskelle, men når det kommer til kerneopgaverne og den faglige passion for praksis, så har vi meget til fælles, og det er dejligt at opleve, at man kan spejle sig i sine internationale kollegaer.

Hvad tager du med fra FIP 2024?

Det var især spændende at høre oplæg om AI og om alle de muligheder, det giver for apotekssektoren. Det var meget motiverende, og det er en vogn, vi bare skal med på.

Har FIP påvirket dit syn på den danske apotekssektor?

Jeg er blevet bevidst om, at vi i Danmark er rigtig gode til at samarbejde på tværs i apotekssektoren og lave projekter, som udvikler sektoren. Den måde, hvorpå apotekerne er organiseret i Danmark, gør, at det er muligt. Der er mange lande, hvor udviklingsarbejdet ikke bliver prioriteret på samme måde, og det er noget, vi skal værne om.

2025

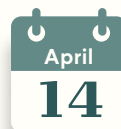
Sæt kryds i kalenderen

FIP åbnede for indsendelse af abstracts

Deadline for indsendelse af abstract

Tilbagemelding på, om abstract er accepteret

Deadline for tilmelding til reduceret pris

Overskriften for årets konference er **"Pharmacy Forward: Performance, Collaboration and Health Transformation"**. Konferencen sætter i år fokus på tre tematiske spor, som handler om henholdsvis **bæredygtighed, det effektive system og den personlige behandling**.

*Tak for et fantastisk år!
Vi glæder os til 2025 - godt nytår!*

Scan QR-koden for at
finde ud af mere.

Thomas Lacentra

Commercial Lead

MMS Rowa DRI, +45 2199 3860, thomas.lacentra@bd.com

Becton Dickinson Dispensing Denmark A/S, Lyskær 3EF, 1, Denmark, 2730 Herlev

Email: rowa-uk@bd.com, bd.com/rowa

bd.com/rowa

BD, the BD Logo, BD Rowa and BD Rowa Smart are trademarks of Becton, Dickinson and Company or its affiliates.
All other trademarks are the property of their respective owners. Oct-2024. BD-138184

I Holland skal apotekerne være mere

Med en forpligtende aftale mellem regeringen og sundhedssektoren arbejder de hollandske apoteker målrettet på at **blive mere bæredygtige**. Det gælder både i indretning og drift af apoteket, men i høj grad også ved udleveringspraksis og i valg af medicin.

AF: MERETE WAGNER HOFFMANN

Cykelpude og elbiler til at bringe medicinen ud, kaffekopper i stedet for plastickrus, solceller på taget og køb af grøn energi, lavere strømforbrug og valg af mindre klimabelastende medicin. Det er bare nogle af de forslag til, hvordan hollandske apoteker kan blive mere bæredygtige.

I Holland er det ikke bare apotekerne, men hele sundhedssektoren, der arbejder intenst på at blive mere grøn. Det har man forpligtet sig til ved at skrive under på den såkaldte Green Deal, der er en aftale mellem regeringen samt en lang række producenter, grossister, forskningsinstitutioner, hospitaler og organisationer – herunder The Royal Dutch Pharmacists Association samt KNMP, der er en stor organisation for farmaceuter og apotekere.

Det er omkring ti år siden, det hollandske sundhedsministerium tog initiativ til den første Green Deal, og den tredje version af aftalen kom i 2023 og løber frem til 2026. Her er de fælles målsætninger om at reducere klimabelastningen blevet mere ambitiøse og klare: Senest i 2050 skal sundhedssektoren have minimeret sit aftryk, og eksempelvis skal sektoren i 2030 have reduceret udledningen af CO₂ med 49 procent. I 2050 skal reduktionen være på 95 procent.

Sundhedssektoren har også et ansvar

“I sundhedssektoren er vi opmærksomme på, at klima og miljø har en stor indflydelse på borgernes helbred. Men sundhedssektoren selv påvirker også klimaet og miljøet. Det er paradoksalt, at vi på den ene side arbejder for at gøre folk raske og forebygge sygdom. Og på den anden side er vi selv med til at gøre dem syge og svække deres livskvalitet,” siger Henk Vermaat, der er den hollandske apotekerforenings repræsentant i et af initiativerne i forbindelse med Green Deal.

Således er sundhedsvæsenet ansvarlig for omkring 7 procent af landets CO₂-udledning, 4 procent af al affald i Holland og 13 procent af forbruget af råmaterialer såsom metal og mineraler. Desuden ender rester af medicin i overflade- og grundvand.

Valg af mindre klimabelastende medicin

Der er udpeget en række temaer i arbejdet med at sikre en mere bæredygtig sundhedssektor. Den vigtigste er ifølge Henk Vermaat den, der handler om at reducere klimabelastningen i brugen af medicin.

“Mange, især ældre, borgere får ofte mange slags medicin, hvoraf en del kan være overflødig. Desuden udleveres medicin i større mængder end nødvendigt og bliver dermed ikke opbrugt. Derfor er

GRØNT FOKUS. Dr. Nicole Hunfeld fra den hollandske farmaceutorganisation KNMP og Henk Vermaat fra The Royal Dutch Pharmacists Association arbejder begge målrettet med at øge bæredygtigheden på de hollandske apoteker. Foto: Stijn ter Hennepe.

bæredygtige

INSPIRATION. I den hollandske apotekerforenings ugentlige magasin, på hjemmeside og sociale medier deles løbende gode eksempler på bæredygtige tiltag på apotekerne.

BRUG IGEN. 'Bring me bag' er en pose, der udleveres på apoteket og kan genbruges. Mange apoteker bringer varer ud med cykel eller elbil for at reducere CO₂-belastningen.

vi opmærksomme på ikke at udlevere mere medicin end højst nødvendigt og undgå medicinspild,” fortæller han.

De hollandske apoteker har eksempelvis tilladelse til at tage en blister ud af en pakning og udlevere den, så borgeren får præcist den mængde, der er brug for. Apotekerne kan også ompakke medicin og lægge den i en anden æske, hvis pakningen er blevet beskadiget.

”I Holland har vi også meget fokus på at vælge medicin og medicinsk udstyr, som belaster klimaet mindst muligt. Eksempelvis vælger vi så vidt muligt astmainhalatorer med pulver i stedet for spray med aerosoler, der som bekendt udleder CO₂,” fortæller dr. Nicole Hunfeld. Hun er farmaceut ved Erasmus universitetshospitalet i Haag og som vice-

MEDICINRESTER. 'Week of water' er en årligt tilbagevendende kampagne, der skal få borgerne til at levere ubrugt medicin tilbage til apoteket, så medicinaffaldet bliver håndteret korrekt.

- > præsident i KNMP leder af arbejdet med at sikre mere bæredygtighed.

Initiativet med at bruge mindst mulig astmaspray med aerosoler bekræfter danske Majken Juul Jensen, der som farmaceut på Apotheek IJsselmuiden har arbejdet på hollandske apoteker i omkring 20 år. Hun fortæller, at man i hendes område jævnligt holder farmakoterapimøder med områdets praktiserende læger, hvor der bl.a. er fokus på ikke at belaste miljøet unødigt.

"Vi har sat et mål om, at hver praktiserende læge højst må udskrive 20 aerosoler som førstegangsudlevering om året, og når børn fylder 6 år, går vi over til inhalatorer med pulver," fortæller hun som eksempel på det samarbejde, der foregår lokalt. Et andet eksempel er samarbejdet om at reducere forbruget af antibiotika og dermed mindske mængden af antibiotika i spildevandet.

Inspirationskatalog til apoteker

Den hollandske apotekerforening har udgivet et inspirationskatalog med tips og tricks til apotekerne om, hvad man hver især kan gøre for at blive mere grøn på apoteket. 'Green Pharmacy Toolkit' kan gøre en meget klogere på, hvordan apoteket kan indrette sig mere bæredygtigt i dagligdagen.

Eksempelvis kan man læse, at mange i deres iver for at reducere forbruget af papir vælger at downloade dokumenterne. Men store datamængder har en betydelig belastning på klimaet. Og hvis man bare downloader et dokument tre gange, er det bedre at printe det første gang.

Kataloget er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af 20 apotekere, og det suppleres med gode eksempler på hjemmeside, sociale medier og i regelmæssige temanumre af magasinet Pharmaceutisch Weekblad, der udgives en gang om ugen.

Det, de unge vil have

Det er frivilligt for apoteket at være med. Men Henk Vermaat og Nicole Hunfeld peger på, at der en stigende erkendelse i Holland af, at vi alle må gøre noget for at redde planeten. "Klima- og miljøbevidstheden er stor, og både borgere og ansatte i sundhedssektoren stiller i stigende grad spørgsmålstejn ved den måde, vi agerer på – eksempelvis, at der bruges plasticbøtter til medicin," siger Nicole Hunfeld.

Især blandt unge er klimabevidstheden og motivationen for at gøre en forskel stor. De vælger eksempelvis ikke at flyve eller spise kød.

"Skal vi tiltrække og fastholde de yngre medarbejdere i sektoren, så er vi nødt til at opføre os grønt. De synes ikke, det er i orden, at de i deres private liv gør en indsats for at leve med mindst muligt klimaaftryk, hvis deres arbejdsplads åbenlyst træffer nogle valg, der ikke er tilstrækkeligt grønne," lyder hendes erfaring.

Lokale green teams

Meget af bæredygtighedsarbejdet skal gøres lokalt, og mange apoteker har nedsat deres eget 'green team', som løbende ser på, hvordan apoteket kan reducere deres klimaaftryk. Og det er ifølge Nicole

De fem store temaer i den forpligtende aftale Green Deal lyder:

- 1 Styrk patienter, borgere og sundhedsmedarbejders helbred gennem bedre ernæring og forbedret miljø og livsstil**
- 2 Øg viden om og opmærksomhed på sundhedssektorens belastning af miljø og klima**
- 3 Vær CO₂-neutral i 2050**
- 4 Reducér forbruget af materialer, ressourcer og affald**
- 5 Reducér den miljømæssige byrde fra medicin**

Hunfeld bare om at komme i gang:

"I første omgang handler det om at plukke de lavthængende frugter. Alle, der arbejder på et apotek eller andre steder i sundhedssektoren, kan jo se, hvad man kan gøre. Start med noget, der ikke kan slå fejl, og husk at fortælle om det – også til lokalområdet. Brug eksempelvis lokalpressen og de sociale medier til at kommunikere det gode eksempel," lyder hendes råd.

Hun peger på, at man i Holland har rigtigt gode data for klimabelastning af sektoren og derfor også mulighed for at stille målbare krav til reduktion. "Og jeg tænker, at Danmark og Holland i demografi og indretning minder meget om hinanden, så mon ikke disse data kan overføres til danske forhold?" ●

Skal vi tiltrække og fastholde de yngre medarbejdere i sektoren, så er vi nødt til at opføre os grønt

Dr. Nicole Hunfeld, den hollandske farmaceutorganisation KNMP

Styrket rekruttering gennem digitale platforme

Sociale medier spiller en stor rolle, når unge søger information om kommende uddannelses- og arbejdspladser. Et **webinar** afholdt af Apotekerforeningens sekretariat den 5. december gav et indblik i, hvordan de digitale platforme kan styrke rekrutteringsprocessen.

AF: STINE FABRICIUS,
SUNDHEDSFAGLIG KOMMUNIKATIONSKONSULENT

Idligere var det ansøgerne, der skulle gøre sig attraktive over for arbejdsgiverne. I dag er rollerne byttet om. Med færre unge og større konkurrence om kvalificeret arbejdskraft er det apotekerne, der skal vise potentielle nye medarbejdere, hvorfor de skal søge ansættelse hos dem – og her spiller sociale medier og apotekets hjemmeside en vigtig rolle.

Når unge skal træffe beslutning om uddannelse og arbejdsplads orienterer de sig på de digitale platforme, hvor både hjemmeside og sociale medier som Facebook og Instagram spiller en stor rolle. Her søger de information om arbejdspladsen, værdigrundlag og kommende kollegaer.

Der er altså al mulig grund til at bringe apotekets digitale platforme i spil, når det handler om at tiltrække både nye medarbejdere – men også farmakonomstuderende.

Ud over at producere sit eget indhold kan man benytte det materiale, der er udviklet i forbindelse med Apotekerforeningens centrale rekrutteringskampagne, der gør opmærksom på muligheden for at uddanne sig til farmakonom. I efteråret skifter kampagnen fokus ved at handle om en mere generel branding af sektoren og de mange spændende jobmuligheder.

Kampagnens materialer, der kan bruges lokalt af det enkelte apotek, findes på medlemsnettet, hvor der også er adgang til at se en optagelse af webinarer med konkrete idéer til, hvordan apoteket kan styrke rekrutteringsprocessen. ●

5 tips til at styrke apotekets rekrutteringsproces gennem de digitale platforme

- 1 Brug jobportalen på apotekskarriere.dk.** Opslag bliver også automatisk vist på Jobindex. Annoncering efter farmakonomstuderende er gratis og bliver desuden vist på elevplads.dk.
- 2 Brug kampagnematerialerne til opslag på apotekets Facebook og Instagram.** Brug også gerne materialerne på apotekets hjemmeside. Har I stillingsopslag kan de også med fordel deles på apotekets sociale medier.
- 3 Henvi til kampagnesiden apotekskarriere.dk,** når I deler opslag på de sociale medier, i jobopslag og på jeres hjemmeside. Siden giver interesserede mulighed for at få mere information om, hvad et job på apoteket har at byde på.
- 4 Giv potentielle ansøgere et indblik i, hvem I er.** Ved at dele opslag fra jeres hverdag er I med til at vise, hvorfor det er lige netop hos jer, man skal arbejde eller tage sin uddannelse. Er det svært at komme i gang med den type indhold, kan ambassadørkorpset tilknyttet apotekskarriere.dk være et muligt springbræt. Som en del af ambassadørkorpset får man træning i at producere indhold, der giver et indblik i apoteksverdenen.
- 5 Annoncér evt. på de sociale medier.** Skal apotekets opslag på Facebook og Instagram bredere ud, er det en overvejelse værd at oprette en annonce. Beløbet bestemmer man selv, og det kan være alt fra et par hundrede kroner til større budgetter.

Vil du gerne vide mere om ambassadørkorpset og om, hvordan man bliver en del af det? Eller har du brug for sparring til, hvordan de forskellige materialer kan bringes i spil på apotekets platforme? Kontakt sundhedsfaglig kommunikationskonsulent Stine Fabricius på sfa@apotekerforeningen.dk eller på telefon 33 76 76 69.

Dosispakning kan erstatte små pakninger med opioider

Apotekerne skal have bedre mulighed for at **opstarte patienter i dosispakning** med tilskud. Det vil lette håndteringen – ikke mindst, når det er svært at skaffe små pakninger med opioider, så lægen er nødt til at udskrive en stor pakning.

AF: MERETE WAGNER HOFFMANN

Flere unge bliver ifølge Sundhedsdatastyrelsen indlagt med opioidforgiftning. Det fremgår af regeringens udspil *Ungdom uden opioider*, som lægger op til, at alle midler skal tages i brug, hvis vi skal misbruges til livs.

Eksempelvis skal tilgængeligheden af ulovlige opioider stækkes med toldkontrol samt skærpede straffe for ulovlig besiddelse og salg. Men også opioider, der kommer i officielle pakninger fra apoteket, er farligt, hvis det overforbruges eller ender i de forkerte hænder. Derfor kan apoteket afvise udlevering af opioider i særlige tilfælde, hvis der er mistanke om misbrug eller videresalg.

Birthe Søndergaard, der er sundhedsfaglig direktør i Apotekerforeningen, mener, at der er mange gode takter i regeringens udspil, men at dosispakning af opioider er et overset redskab:

"Dosispakket medicin kan leveres inden for 24 timer, fra det er bestilt. Det er en effektiv måde til at sikre, at borgerne kun får den mængde medicin, de skal bruge, når de eksempelvis skal være smertedækkede de første dage efter operation eller anden behandling på sygehuset. Løsningen er oplagt, når de små pakninger med de morfinlignende præparater er i restordre eller ude af markedet, så lægen er nødt til at udskrive en stor pakning med eksempelvis 100 styk."

Regel står i vejen

Ifølge de nuværende regler må behandlerfarmaceuterne først opstarte patienter i dosisdispensering med tilskud, når patienten har været i stabil behandling med lægemidlerne i seks måneder.

"Der er jo ikke tale om stabil behandling i disse tilfælde, hvor patienten blot skal have medicinen i en kort periode efter udskrivelse eller andet akut forløb. Det er en helt unødvendig begrænsning, der står i vejen for den gode løsning. Og den bety-

der, at apoteket i dag må tilbage og forstyrre lægen unødigt," siger Birthe Søndergaard.

Apoteket har altid mulighed for i forbindelse med udleveringen at åbne pakningen og fjerne de tabletter, som patienten ikke får brug for – hvis patienten, der har betalt for hele pakningen, er indforstået med det. "Men så skal vi smide store mængder medicin væk, og det giver jo ingen mening."

Apoteker Tue Askaa har i opioiddebatten peget på problemet med seksmånedersreglen i forbindelse med manglen på små pakninger. Han mener, at vi kunne komme virkelig langt, hvis apoteket måtte omdanne recepter til dosisrecepter med tilskud uden at forstyrre lægen.

"Som systemet er i dag, er det så meget nemmere at give 100 stk. end at skulle tilbage til lægen for at finde en anden løsning. Så er det, at de gode intentioner løber ud i sandet," siger Tue Askaa.

Lægerne er enige

Praktiserende læge Maria Krüger, der er næstformand i Dansk Selskab for Almen Medicin, er helt enig:

"Apotekerne skal have lov til at opstarte dosispakningen, uden at egen læge involveres i processen som et yderligere forsinkende og begrænsende led. Lad lægerne stå for ordination og varighed af behandling - uden også at skulle tage stilling til pakkestørrelser og dosisdispensering."

Maria Krüger mener, at det er en sag mellem patient og apotek, og at det giver alt for meget dobbeltarbejde i almen praksis, når lægen også skal ind over den administrative del af ordinationsprocessen.

I øvrigt finder Maria Krüger, at problemet med manglende små pakninger også findes ved andre præparater, hvor lægen kan være nødt til at udskrive store pakninger, selvom patienten kun skal bruge det halve.

Ikke overflødig morfin i private hjem

I private hjem udgør ubrugte pakninger med opioider både et sikkerheds- og sundhedsmæssigt problem – og nogen kan måske blive fristet til at sælge dem. Det mener i hvert fald professor og overlæge på Rigshospitalet Eske Kvanner Aasvang, der er speciallæge i anæstesiologi:

"Det er veldokumenteret, at des større pakker medicin vi udskriver, des flere piller spiser patienterne. Det er vigtigt for os som læger at sørge for ikke at udskrive så mange piller, at patienterne risikerer at blive afhængige, eller så de overskydende piller ender ude på det illegale marked," siger han til Ugeskrift

for Læger og efterlyser politisk indgriben, der sikrer flere pakningsstørrelser på opioider.

Muligheder skal undersøges

Apotekerforeningen vil nu undersøge mulighederne for at finde en løsning på problemet med de manglende små pakningsstørrelser.

"Det er oplagt at arbejde for, at behandlerfarmaceuter får mulighed for at opstarte dosispakning af medicin til borgerne med tilskud, når der ligger gode faglige argumenter for, at det er den bedste løsning," siger Birthe Søndergaard.

Hun peger på, at der også kan være andre muligheder: "Den mere vidtgående er den, som Maria Krüger beskriver. Her kan apoteket ikke alene give dosispakning med tilskud uden om seksmånedersreglen. Apoteket får også mulighed for at vælge styrke, pakningsstørrelse og formulering i tilfælde af restor-drer." ●

Dosispakket medicin kan leveres inden for 24 timer, fra det er bestilt. Det er en effektiv måde til at sikre, at borgerne kun får den mængde medicin, de skal bruge

Birthe Søndergaard sundhedsfaglig direktør,
Apotekerforeningen

Hvad kan apoteket bruge AI til?

Apotekerforeningen har blikket rettet mod kunstig intelligens (AI) og de muligheder, det kan bringe sektoren. Målet er i første omgang at afdække de behov, som den nye teknologi kan være med til at løse, hvorefter et nyt medlemsudvalg skal komme med et bud.

AF: MERETE WAGNER HOFFMANN

”AI har fyldt meget i den offentlige debat de sidste par år efter lanceringen af ChatGPT for 2 år siden, og potentialet i teknologien er enormt. Nogen taler ovenikøbet om en AI-revolution på linje med den industrielle revolution. Der er da heller ingen tvivl om, at AI også rummer et stort potentiale for apotekerne, og arbejdet med at finde ud af, hvad AI kan bruges til og hvordan, er skudt i gang.”

Sådan lyder det fra adm. direktør Anders Kretzschmar, som har ansvaret for foreningens innovationsafdeling. Han peger på, at AI rummer store perspektiver. I første omgang er det apoteksspecifikt mest interessante formentlig en intelligent hjælp til en stærkt forbedret ekspedition i skranken, lyder hans vurdering.

”Vi skal dog også være opmærksomme på, at meget AI vil finde vej ind i vores sektor igennem vores underleverandører af generelle IT-systemer. I foreningen har vi ingen møder med leverandører af lønsystemer, bogholderisystemer eller for så vidt alle leverandører af IT-systemer, uden at vi spørger til, hvordan de tænker om anvendelse af AI i deres sy-

stemer,” siger Anders Kretzschmar.

Når man taler om AI, taler man om mange forskellige niveauer. Det er især generativ AI, som er interessant, og er nået ud til en bredere brugerkreds med ChatGPT, Copilot og andre løsninger.

Ingen erfaring fra udlandet

Der er endnu ikke nogen i apotekssektoren herhjemme, der har implementeret løsninger med AI, ligesom der ikke er megen erfaring at hente fra apoteker i andre lande. Apotekerforeningen spurgte for et år siden via den europæiske apotekssammenslutning PGEU, hvordan brugen af AI er udbredt på apotekerne. På daværende tidspunkt var der ikke nogen tilbagemeldinger om planlagte AI-løsninger, der kan hjælpe i den daglige drift på apoteket.

Det er dog et område, der udvikler sig voldsomt. Så forventningen er, at man også i udlandet begynder at se ind i de muligheder, som AI forventes at kunne tilbyde sektoren.

Workshops og nyt medlemsudvalg

For at starte et sted og afdække, hvor AI-understøttelse kan være interessant at udforske på de danske apoteker, har Apotekerforeningen i foråret fået gennemført to workshops. Her deltog i alt ti apotekere i henholdsvis Århus og København med repræsentation fra alle kredse. Målet var at afdække de områder i hverdagen, hvor AI kan bruges til at skabe forbedring på apotekerne.

”Der kom mange forslag inden for vigtige områder, eksempelvis rådgivningsstøtte i skranken, bedre og hurtigere informationssøgning på for eksempel medlemsnettet og i medicingennemgang. Forslagene er taget med i det videre arbejde. Vi undersøger nu, hvor det rigtige sted er at starte. Samtidig holder vi os for øje, at løsningen ikke altid er AI. For nogle af forslagene er den op-

timale løsning måske digitalisering med såkaldt almindelig IT,” påpeger Anders Kretzschmar.

Bestyrelsen har nu nedsat et midlertidigt medlemsudvalg til at foreslå områder, der kan være interessante at arbejde videre med. Udvalget, der blev nedsat i november, skal fungere i et år og skal til maj udarbejde en rapport med anbefalinger til bestyrelsen. Udvalgets input bliver dermed en del af grundlaget for den drøftelse om AI, som bestyrelsen skal have på det årlige strategiseminar i august måned.

Mange gode løsninger

Sundhedssektoren har af gode grunde store krav til sikkerhed i løsningerne. Det er derfor, ifølge Anders Kretzschmar, svært på nuværende tidspunkt at implementere AI-løsninger på kundesiden af skranken.

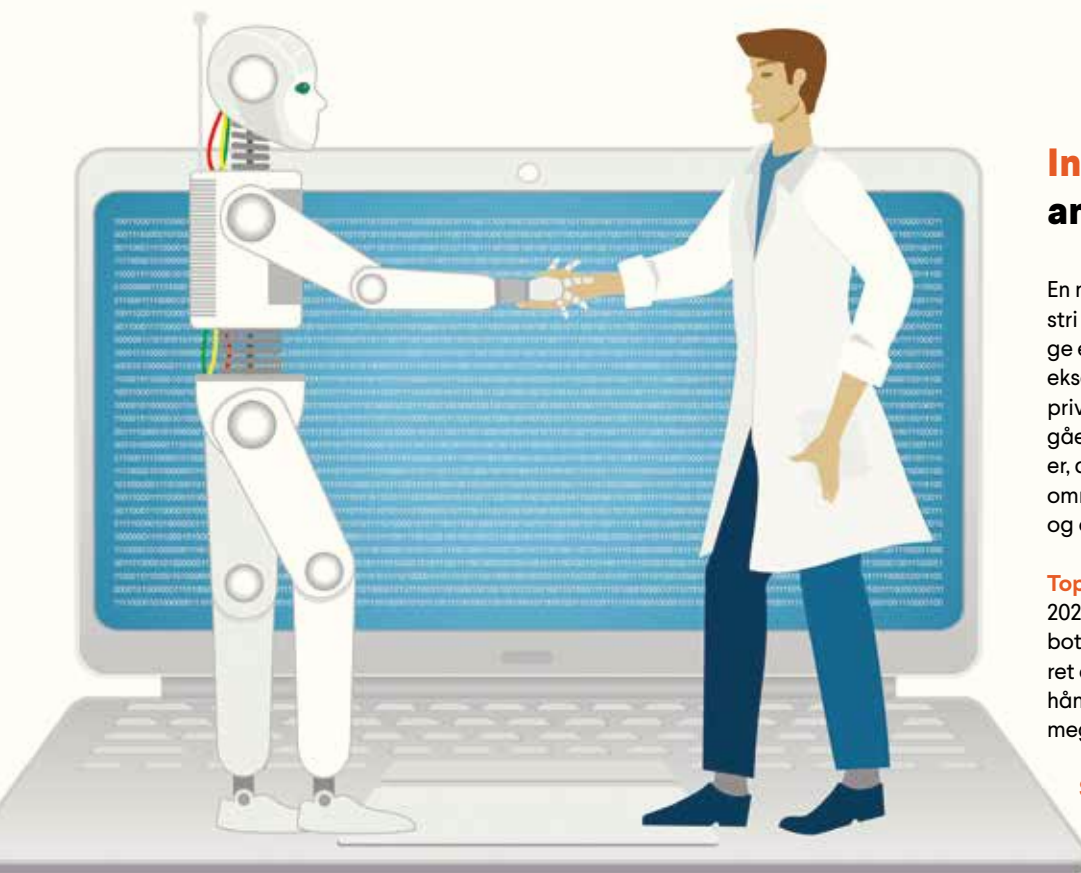
”Tænk hvis AI fortæller borgeren, at Methotrexat skal tages med et glas vand hver morgen. Sundhedssektoren kræver, at der er 100 pct sikkerhed for at AI-vejledningen er korrekt, og der er vi ikke endnu,” siger han.

Det er derfor, ifølge Anders Kretzschmar, mest oplagt at starte med at implementere AI bag skranken, så AI-hjælpen gives til den fagprofessionelle, der kan blive meget bedre i sin rådgivning af kunden og i differentieringen af kundernes behov.

Han er dog heller ikke i tvivl om, at AI kan hjælpe apotekerne i egentlige backoffice-funktioner. Det drejer sig for eksempel om logistik, telefonbetjening, udbringning, skemaplanlægning og bogholderi. Og sikkert også meget mere.

”På alle områderne kan apotekerne via AI blive hurtigere og mere præcise i besvarelser i skranken og bagud i betjening af plejepersonale og borgere, der ringer,” siger Anders Kretzschmar.

Han er ikke i tvivl om, at der inden

Inspiration fra andre sektorer

En ny hvidbog om AI fra Dansk Industri beskriver rammer for og foreløbige erfaringer med brugen af AI med eksempler fra offentlige styrelser og private virksomheder. Det gennemgående billede i de beskrevne cases er, at man anvender generativ AI på områder, hvor der virkelig kan spares og optimeres ressourcer.

Topdanmark har således i marts 2024 lanceret en AI-Assistent (chatbot), som har erstattet en regelbaseret chatbot. Den har på otte måneder håndteret 85.000 samtaler med en meget stor kundetilfredshed.

Spar Nord har udviklet en AI-assistent til regnskabsanalyse, der leverer udkast til analyser med udgangspunkt i regnskabsoplysninger fra bankens egne systemer og offentlige kilder. Det er vurderingen, at AI-assistenten gennemsnitligt kan bidrage til minimum at halvere det samlede tidsforbrug. AI-assistenten har medført hurtigere sagsbehandling og dermed bidraget til en forbedret kundeoplevelse.

Erhvervsstyrelsen har udviklet en AI-assistent, der kan hjælpe virksomheder med at angive den rette branchekode – for eksempel i forbindelse med registrering eller ændring af virksomhed på Virk.dk. Assistenten kan ud fra fritext om virksomhedens aktivitet give en række forslag med de bedste bud på relevante branchekoder. Koderne er afgørende for forsikringspræmie, affaldsafgift m.v.

Kilde: Ansvarlig brug af AI-assistenter i den offentlige og private sektor. Hvidbog udgivet af Dansk Industri

AI-udvalgets sammensætning

- **Dorte Kamp Teglgård**, Aarhus Jernbane Apotek
- **Henriette Dræbye Rosenquist**, Espergærde Apotek
- **Jakob Tjelum**, Friheden Apotek (formand)
- **Lars F. Nørgaard**, Grenaa Apotek
- **Susanne Overmark Bendixen**, København Sønderbro Apotek
- **Tine Klingsten Nielsen**, Middelfart Apotek
- **Vural Kocak**, Farum Apotek

Mads Haaning følger udvalget fra bestyrelsens side og adm. dir. **Anders Kretzschmar** er ledelseskontakten til sekretariatet, sammen med **Martin Palm Krener** der er sekretær for udvalget

for en kortere årrække indgår AI i rigtig mange sektorer i samfundet – også på apoteket.

”Men vi aner ikke, hvornår der kommer et tipping point, så det bliver en almindelig del af hverdagen. I mellemtiden skal vi ikke holde os tilbage med at

høste alle de gevinster, som digitalisering og automatisering kan bidrage med. Det er det spor, som vi allerede følger på mange fronter, nu også med det nye midlertidige AI-medlemsudvalg, som skal komme med gode input til indsatsen.” ●

Apotekerkonference 2024

Apotekerkonferencen 2024 blev afholdt under overskriften **Sammen om fremtiden**. Det skete på Hotel Munkebjerg i Vejle den 26. og 27. november 2024. 113 apotekere deltog. Deltagerne blev taget igennem fire temaer, der omhandlede foreningsfællesskab, apotekernes sundhedspolitiske position, bæredygtighed og apotekernes fremtidige økonomi.

Læs den fulde reportage på [Farmaci.dk](https://farmaci.dk) og se film og slides fra konferencen på medlemsnettet.

Foto: Magnus Klitten

UNDERHOLDT.

Der var mulighed for at både at lytte og selv at bidrage på årets apotekerkonference, som samlede 113 apotekere i Vejle. Her er det i forgrunden Dorte Kamp Teglgård.

SAMTALE. Delta-
gerne udforskede
sammen forenings-
fællesskabet i
konferencens første
tema. Her er det Pe-
ter Merrild (tv.), Inge
Svanborg Kristof-
fersen og Susanne
Møller Jensen.

PAUSESNAK. Der var
mulighed for at møde
kredskonsulenter og
andre medarbejdere
fra Apotekerforenin-
gen til en snak i pau-
serne. Her er det Lena
Skov Andersen (tv.) og
Tina Jobling.

GRØN DAGSORDEN.
Det handlede om
bæredygtighed og grøn
omstilling, da Lotte
Hansen fra Hansen &
Ersbøll Agenda holdt
oplæg på konferencens
anden dag. Her er det
bestyrelsesmedlem-
merne Mia Bendix
Andersen og Asger
Rosenkilde Mortensen,
der bidrager til deba-
ten om apotekernes
ansvar for bæredygtig
drift og udvikling.

I SPIDSEN. Forhandlingerne om ny bruttoavan-
ceaftale for apotekerne er i fuld gang, kunne
formand Jesper Gulev Larsen fortælle på konfe-
rencens anden dag, hvor temaet om apoteker-
nes fremtidige økonomi blev foldet ud.

INDFLYDELSE. De nye sundhedsråd bliver indgan-
gen til samarbejde med andre aktører i sund-
hedsvæsenet, lød en af pointerne fra professor
Jakob Kjellberg i hans oplæg om det reformerede
sundhedsvæsen på konferencens første dag.

Apoteksfarmaceuter kan hjælpe borgere med slidgigt til bedre smertehåndtering

Nyt studie har undersøgt effekt af apoteksrådgivning i Nepal med gode resultater

PERSONLIG RÅDGIVNING på apoteket om slidgigt og smertebehandling har forbedret smertescoren markant hos borgere i Nepal.

Det viser et nyt studie, som har evalueret effekten af særlig apoteksydelse til borgere med slidgigt.

Man ved allerede, at der er god effekt af apoteksrådgivning i smertehåndtering i højindkomstlande, men når det kommer til lande med lav- eller mellemindkomst, mangler man forskning på området. Derfor har en gruppe forskere nu vendt blikket mod Nepal, som er et af verdens fattigste lande, for at undersøge effekten af apotekernes intervention.

I studiet har man fulgt 158 borgere over seks måneder, hvoraf 78 borgere modtog ydelsen, som skulle støtte dem i håndteringen af slidgigt, mens de resterende 80 borgere var en kontrol-

gruppe. Ydelsen bestod i rådgivning om slidgigt og smertehåndtering og en grundig medicingennemgang. Desuden modtog borgerne information om sygdomshåndtering via brochurer og videoer. Endelig fik de ugentlige telefonopkald, hvor de fik mulighed for at få afklaret tvivlsspørgsmål.

Studiet viste, at borgerne, som modtog ydelsen, oplevede en forbedring i deres smertehåndtering, fik mere viden om sygdommen og egenomsorg sammenlignet med kontrolgruppen. Efter både tre og seks måneder var deres smertescore markant forbedret, og deres velbefindende var også forbedret. Dog var der ikke signifikant forbedring i fysisk funktion, depression eller livskvalitet. ●

Thapa, P.; et al., Effectiveness of community pharmacist-led interventions in osteoarthritis pain management: A cluster-randomized trial, Research in social and Administrative Pharmacy, Vol. 20, February 2024.

Vitabalans

Livet med...

ATOPISK EKSEM

AF: STINE FABRICIUS

KILDE: EKSEMFØRENINGEN

Livet med... er et fast format i Farmaci. Her prøver vi at forstå, hvordan det er at have en given sygdom og dermed klæde apotekerne på til at møde mennesket bag diagnosen. Denne gang handler det om atopisk eksem.

Sådan kan apoteket møde mennesker med atopisk eksem

- ▶ **Udvis diskretion og forståelse** for, at det kan være svært at tale højt om eksem – også selvom det er synligt for omverdenen. Kommer den eksemramte for at købe fugtighedscreme, så gå eventuelt hen til hylden med creme, hvor det kan være nemmere at etablere et fortroligt rum.
- ▶ **Vær interesseret** i, hvordan den enkelte tager hånd om sit eksem og gør gerne opmærksom på, at brug af fugtighedscreme er en vigtig del af behandlingen. Hvilken fugtighedscreme, der er den rette, er individuelt og kan bl.a. afhænge af årstid og af, om der er eksemudbrud eller ej.
- ▶ **Lyt til de bekymringer**, der kan være omkring brug af steroidcremer og inviter gerne til dialog om vigtigheden af at følge den behandling, der er aftalt med lægen.
- ▶ **Acceptér**, at der ikke altid er overskud til at tage imod en masse information. Søvn kan være udfordret, når man er ramt af atopisk eksem, og det kan påvirke overskuddet. Et eksemudbrud kan også gøre så ondt, at det er udfordrende at have tøj på og man derfor bare gerne vil hjem igen hurtigst muligt. Giv i stedet eventuel skriftlig information med.

Fakta

Atopisk eksem er en arvelig hudsygdom, som giver tør, kløende hud og perioder med eksemudbrud. De fleste har perioder, hvor eksemet ikke er i udbrud, og hvor de derfor ikke har symptomer. Men de hårdest ramte har det mere eller mindre hele tiden. Et udbrud kan komme som lyn fra en klar himmel. Med et udbrud følger en ubehagelig kløe, og det kan føles som om, huden brænder.

Ved atopisk eksem er hudbarrieren defekt, og derfor fordampes fugten i huden. Hos knap halvdelen af personer med moderat eller svær atopisk eksem kan der påvises en defekt i filaggrin-genet. Filaggrin er et protein, der medvirker til at holde hudens barrierefunktion i orden.

Atopisk eksem hos børn er typisk lokaliseret i bøjefurer men ses også ved håndled og ankler. Hos voksne ses atopisk eksem oftest i ansigt, hårbund, hals og øvre dele af kroppen. Omkring 235.000 voksne danskere har atopisk eksem i varierende grad.

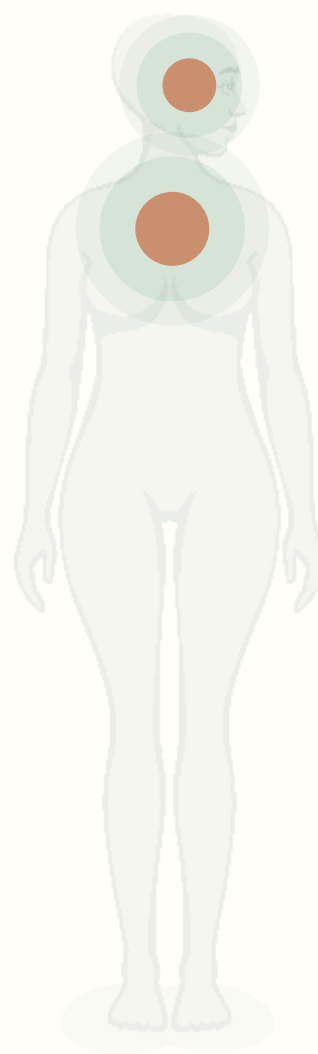
Myter

"Det er noget du vokser fra!"

Atopisk eksem kaldes også børneeksem, men hudlidelsen er ikke kun forbeholdt børn. Atopisk eksem rammer omkring 15-20 procent af alle børn, og selvom en stor del vokser fra eksemet, har omkring en tredjedel atopisk eksem med ind i voksenlivet.

"Hvis du dropper mælk og gluten, forsvinder eksemet!"

Eksem og fødevarerallergi er ikke det samme, men man har en øget risiko for at udvikle allergier. Med råd om at skære bestemte fødevarer ud af kosten risikerer man at plante følelsen af, at eksem er selvforskyldt hos den ramte. Derudover kan der være risiko for fejlernæring, når man uden grund undgår bestemte fødevarer.

olívy skin care

[intim]

Anbefales af
dermatologer

Naturlig hudpleje med dokumenteret effekt

Olívy skin care er et naturligt 3-i-1 leave on produkt til daglig rengøring, pleje og beskyttelse af sarte og intime hudområder. Det opretholder hudens normale barrierefunktion, så rødme og irritation forebygges effektivt.

Kan også bruges af alle med tør, irriteret og kløende hud på hele kroppen.

Ved rengøring: Hæld Olívy på en vatrondel og rengør huden.

Ved pleje: Smør Olívy på huden som en lotion.

Allergimærket / Med klinisk dokumenteret effekt /
Fri for parfume og farvestoffer

Et apotek skal være en sundhedsdestination

Efter tyve år i Lægemiddelindustrien savnede **Troels Ravn** at komme

tættere på patienterne. Den 1. januar overtog han Køge Boholte Apotek.

AF: TRINE GANER

Hvornår fandt du ud af, at du gerne ville være apoteker?

Jeg har været tyve år i lægemiddelindustrien, de sidste 11 i Leo Pharma, hvor jeg de sidste år har været chef for områder, der sidder med AI og machinelearning. Det har været sjovt og spændende. Men det var meget systemer, processer og data, og jeg var kommet langt væk fra det, jeg egentlig brænder for, og som var grunden til, at jeg i sin tid blev farmaceut. Jeg manglede noget med patienter og produkter. Og så var det, at jeg begyndte jeg at tænke på apoteket.

Hvorfor søgte du bevillingen til Køge Boholte Apotek?

Det er et veldrevet apotek med et dygtigt og engageret personale, og det er af en størrelse, hvor jeg kan udnytte mine ledelsesmæssige kompetencer.

Apotekerne er en væsentlig del af sundhedssektoren, og vi skal udvikle alt det, der ligger rundt om medicinen

Hvilke udviklingspotentialer ser du for apoteket?

Vi skal være gode til sundhedsydelser i sektoren. Det er et område, jeg kommer til at sætte endnu mere fokus på. Vi udleverer først og fremmest medicin og giver råd og vejledning, men vores rolle er og skal være bredere end det. Apotekerne er en væsentlig del af sundhedssektoren, og vi skal udvikle alt det, der ligger rundt om medicinen.

Hvordan vil du sætte fokus på sundhedsydelserne?

Det er som at træne sine muskler i et fitnesscenter. Musklen er der men kan blive endnu stærkere med fokus. Et apotek skal være en sundhedsdestination. Det kræver, at de rette kompetencer er til stede hos medarbejderne. De skal føle sig trygge i opgaven, og så er det vigtigt, at de fysiske rammer gør det muligt. Det er noget af det første, som jeg vil gå i gang med at se på.

Hvordan vil du bruge dine erfaringer fra industrien?

Jeg er bevidst om, at de rammer, jeg skal lede inden for, er meget anderledes end dem, jeg kommer fra. Jeg er ikke vant til krav om bemanning inden for fastlagte åbningstider, og det gør det mindre fleksibelt. Mit fokus vil første og fremmest være på at få skabt nogle gode teams omkring opgaverne, så vi kan være dynamiske. Jeg går ind for uddelegering af ansvar, så ledelsen ikke bliver flaskehals. Det er ikke nødvendigvis mig eller en anden leder, der skal træffe beslutninger. Man skal bruge hinanden kollegerne imellem.

Hvad tror du bliver den største udfordring i din nye rolle?

Der er mange ting, jeg ikke ved, men jeg lærer en hel masse lige nu. Og jeg får god

Troels Ravn

- 2025:** Apoteker på Køge Boholte Apotek
- 2023:** Head of Digital Strategy, Partnership & Analytics, LEO Pharma
- 2019:** Vice President, R&D Data & Analytics, LEO Pharma
- 2015:** Head of Regulatory, Pharmacovigilance & Compliance, LEO innovation lab
- 2011:** Director, Pharmacovigilance Science, LEO Pharma

sparring fra kollegaer, foreningen, kæderne og grossisterne. Jeg bliver mødt af så mange gode mennesker, der står klar til at hjælpe. Og så skal jeg jo ikke gøre det alene. Jeg har en masse dygtige medarbejdere, og når der kommer udfordringer, løser vi dem som team. ●

Redigeret af

ANNE-SOPHIE RØMER
THOSTRUP

SÆBY

UDNÆVNELSE

Apoteker **Brian Utzon Sforzini**, Skagen Apotek, har fået bevilling til også at drive **Sæby Apotek**. Apoteket overtages pr. 1. juni 2025 fra apoteker Preben Smed Jepsen.

UDNÆVNELSE

Apoteker **Lene Hurup Kristoffersen**, Aarhus Åbyhøj Apotek, har fået bevilling til også at drive **Skanderborg Apotek**. Apoteket overtages pr. 1. januar 2025 fra boet efter Aage Rasmussen.

SKANDERBORG

UDNÆVNELSE

Troels Ravn har den 15. november fået bevilling til at drive **Køge Boholte Apotek** med overtagelse pr. 1. januar 2025. Afgående apoteker er Lene Bjerring Damgaard.

Læs interview på
side 33.

OVERTAGELSE

Apoteker **Thomas Kenneth Nielsen-Isaksen**, Roskilde Dom Apotek, overtog filialen **Trekroner Løve Apotek** den 1. december 2024 fra apoteker Charlotte Andersen, Roskilde Svane Apotek.

ROSKILDE

KØGE

DØDSFALD

Benedikte Lessow

* d. 16. februar 1946 - † d. 23. november 2024

Apoteker på Kastrup Apotek
fra 1. februar 1995 til 30. juni 2015.

DØDSFALD

Ole Bomann Jørgensen

* d. 17. marts 1938 - † d. 15. november 2024

Apoteker på Haslev Apotek
fra 1. august 1982 til 30. april 2008.

ARCHIV FOR PHARMACI OG CHEMI
214. bind - 183. årgang - Nr. 1
10. januar 2025

apotek

UDGIVER

Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
+ 45 33 76 76 00
farmaci@apotekerforeningen.dk

FORSIDE

Maria Tuxen Hedegaard

REDAKTION

Ansv. redaktør: Lene Lund Hansen
Daglig redaktør: Trine Ganer

GRAFISK PRODUKTION

Layout: Esben Bregninge Design
Tryk: Stibo Complete

ANNONCESALG

Media-Partners
Hanne Kjærgaard
Tlf.: 2967 1436
hanne@media-partners.dk

MEDLEM AF

DANSKE MEDIER

KONTROLLERET AF

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

KONTROLLERET OPLAG

1.131 i perioden 1. juli 2021 – 30. juni 2022

FARMACI NR. 2 - 2025 UDKOMMER

fredag den 14. februar 2025

Nicotinell mundspray. Starter lindring af nikotin- og rygetrang efter **30** sekunder*

HALEON PRO

POST

PP

DANMARK

Magasinpost SMP
46446

Hurtig absorption af nikotin
sammenlignet med andre typer
af nikotinerstatningsterapi (NRT)**

Til patienter der søger en hurtig og effektiv lindring
af nikotin- og rygetrang:

- ✓ Diskret og praktisk
- ✓ Foretrukket form for nikotinerstatningsterapi (NRT)¹

Læs mere om Nicotinell mundspray
og vores andre Nicotinell produkter
på haleonpro.dk

*Med 2 pust. **Tyggegummi, sugetablet og plaster. 1. Bolliger CT et al. Respiration 2007; 74(2):196-201.

Nicotinell FastMist (nicotin) spray. Indikation: Behandling af tobaksaftængighed hos voksne ved lindring af nikotin-abstinenssymptomer, herunder rygetrang under et rygestopforsøg eller et forsøg på at skære ned på rygningen før et fuldstændigt rygestop. ***Dosering:** Anvend op til 4 pust i timen. Brug ikke mere end 2 pust pr. dosering og brug ikke mere end 64 pust (4 pust i timen i løbet af 16 timer) i døgnet. Følg instruktionerne i indlægssedlen. ***Interaktioner:** Der er ikke definitivt fastslået nogen klinisk relevante interaktioner mellem nikotinerstatningsprodukter og andre lægemidler. ***Forsigtighedsregler:** Må ikke anvendes ved overfølsomhed over for nikotin, hjælpestoffer eller af ikke-rygere. Bør ikke anvendes af børn og unge under 18 år samt ved graviditet eller amning uden lægens anvisning. En læge bør udføre en vurdering af risikoen kontra fordelen for patienter med følgende tilstande: hjertekarsygdomme, diabetes, disponering for angioødem eller urticaria, nedsat nyre- eller leverfunktion, ukontrolleret hyperthyroidisme eller fæokromocytom samt mave-tarm sygdom. Indeholder 7 mg alkohol (ethanol) pr. pust svarende til 100 mg/ml. Mængden i 1 pust af dette lægemiddel svarer til mindre end 2,5 ml øl eller 1 ml vin, og vil ikke have nogen nævneværdig effekt. Indeholder 0,5 mg natrium pr. pust, svarende til 0,025% af den WHO anbefalede maksimale daglige indtagelse af 2 g natrium for en voksen. Indeholder 10,95 mg propylenglycol pr. pust svarende til 156,43 mg/ml. Indeholder 0,018 mg benzylalkohol pr. pust, svarende til 0,26 mg/ml. Benzylalkohol kan medføre allergiske reaktioner. ***Graviditet og amning:** Må ikke anvendes uden lægens anvisning. Fordele og risici bør opvejes. ***Bivirkninger:** Meget almindelige: Hovedpine, hikke, irritation i halsen, kvalme. Almindelige: Hypersensitivitet, dysgeusi, paræstesi, hoste, brændende fornemmelse, træthed. Øvrige bivirkninger: Se produktresumé. Visse symptomer kan skyldes abstinenssymptomer og for lav tilførsel af nikotin. ***Overdosering:** Symptomer, der ligner dem, der forekommer ved for meget rygning kan forekomme. Nicotindoser, som tåles af voksne rygere i behandling, kan hos børn give kraftige symptomer på forgiftning og være dødelige. **Pakninger:** 1 og 2 flasker indeholdende 13,6 mg nicotin. Haleon Denmark ApS, tlf: 80 25 16 27. Trademarks owned or licensed by Haleon. ©2024 Haleon or licensør. **Udlevering:** HF. Bivirkninger, både kendte og nyopdagede, bedes indberettet hurtigst muligt til Lægemiddelstyrelsen (www.meldenbivirkning.dk) eller Haleon Denmark ApS (mystory.nd@haleon.com). De med (*) markerede afsnit er omskrevet og/eller forkortede i forhold til Lægemiddelstyrelsens godkendte produktresumé, som vederlagsfrit kan rekvireres fra Haleon Denmark ApS via mystory.nd@haleon.com eller telefon 80 25 16 27.

PM-DK-NICOT-24-00127